

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 267.617 van 14 september 2026
in de zaak A. 249.086/IX-11.059**

In zake: XXXX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VLAAMSE GEMEENSCHAP
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sofie Logie en Niels Lemaire
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Beneluxpark 27B
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 3 september 2026, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de interne beroepsinstantie van het toelatingsexamen arts, tandarts en dierenarts van 25 augustus 2026, waarbij het beroep van verzoekster tegen de beslissing van de examencommissie, ingevolge waarvan zij niet gunstig wordt gerangschikt voor het toelatingsexamen arts, wordt verworpen.

Verzoekster vraagt tevens om een voorlopige maatregel.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking van 4 september 2026 werd de procedurekalender vastgesteld.

De verwerende partij heeft een nota met opmerkingen en een administratief dossier ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 september 2026, om 10.00 uur.

Staatsraad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

De moeder van de verzoekende partij, advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Sofie Logie, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Iris Verheven heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Regelgeving en feiten

3.1. De Vlaamse regering organiseert jaarlijks een toelatingsexamen voor de opleiding tot arts (artikel II.187, § 6, 1° en 3°, van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 19 van het besluit van de Vlaamse regering van 27 januari 2023 ‘over de organisatie van het toelatingsexamen arts, het toelatingsexamen tandarts en het toelatingsexamen dierenarts’ (“organisatiebesluit”)).

Dat toelatingsexamen beoogt het toetsen van de bekwaamheid van de studenten om een geneeskundige opleiding met succes af te ronden. Een gunstige rangschikking op grond van dit examen geldt als een “bijkomende toelatingsvoorwaarde” voor inschrijving in een bacheloropleiding in het studiegebied Geneeskunde (artikel II.187, § 1, van de Codex Hoger Onderwijs).

Het examen bestaat uit twee onderdelen: vooreerst een onderdeel ‘wetenschappelijke kennis en inzicht in de vakken biologie, fysica, chemie en wiskunde’ (“KIW”) en voorts een onderdeel ‘generieke competenties die aansluiten bij themata uit de beroepspraktijk van artsen’ (“GC”) (artikel II.187, § 5, eerste lid, van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 22, eerste lid, van het organisatiebesluit). Deze twee onderdelen van het examen hebben hetzelfde gewicht (artikel 27, eerste lid, van het organisatiebesluit).

Het examen is vergelijkend van aard. De kandidaten die ten minste de helft van de bepaalde punten behalen op alle onderdelen van het examen zijn geslaagd. De geslaagde kandidaten worden gerangschikt in volgorde van de behaalde numerieke score. De geslaagde kandidaten met de hoogste behaalde scores worden gunstig gerangschikt, rekening houdend met het vooropgestelde quotum, dat thans 1878 bedraagt (besluit van de Vlaamse regering van 8 mei 2026 ‘tot vastlegging van het startquotum voor de opleiding geneeskunde en voor de opleiding tandheelkunde’). Is het aantal geslaagde kandidaten hoger dan het vooropgestelde quotum, dan wordt een cesuur getrokken. Dit gebeurt principieel tussen de kandidaten met een verschillend examenresultaat, waardoor het startquotum overschreden kan worden (artikel II.187, §§ 3 en 4, van de Codex Hoger Onderwijs).

Alle vragen van het toelatingsexamen zijn meerkeuzevragen met vier antwoordmogelijkheden per vraag. Slechts één antwoordmogelijkheid per vraag is juist. Een juist antwoord levert positieve punten op, een fout antwoord levert negatieve punten op en geen antwoord levert nul punten op (artikel 27, vierde lid, 1° en 2°, van het organisatiebesluit).

3.2. Nadere voorschriften met betrekking tot het toelatingsexamen georganiseerd in 2026 zijn door de examencommissie vastgesteld in het ‘Werking- en examenreglement – Toelatingsexamens arts, tandarts en dierenarts 2026’ (“WER”).

Luidens artikel 27 van dat reglement bestaat het examenonderdeel GC uit twee toetsen: EMCO en VAARDIG. EMCO staat voor “Empathie en Communicatie”. Deze proef toetst “de intrinsieke empathie en communicatie van de deelnemers”.

VAARDIG staat voor “Verbinden, AnAlyseren, ReDeneren, InteGreren”. De kandidaten krijgen “vragen over een korte wetenschappelijke tekst met bijhorende figuren over een gezondheidsthema”.

Voor beide toetsen geldt dat voor elke examenvraag vier antwoordmogelijkheden worden geboden en slechts één antwoordmogelijkheid correct is.

3.3. Naar luid van artikel 36 van dat reglement duiden de deelnemers de volgens hen correcte antwoorden aan op hun antwoordblad. Het antwoordblad van de toelatingsexamens bestaat uit drie kolommen per vraag. In de eerste kolom staat het nummer van de vraag. In de tweede kolom is er ruimte om een kladantwoord neer te schrijven. In de derde kolom staan vier bolletjes, die staan voor de vier antwoordmogelijkheden per vraag. De deelnemers kleuren het juist geachte bolletje in. Het ingekleurde bolletje is het definitieve antwoord.

Enkel de antwoorden die worden ingekleurd in de bolletjes in de derde kolom, tellen mee om het resultaat van de deelnemer te bepalen. De kladantwoorden uit de tweede kolom worden niet in rekening gebracht. Hierop worden geen uitzonderingen gemaakt.

3.4. Verzoekster neemt op 2 juli 2026 deel aan het toelatingsexamen voor de opleiding tot arts. Zij behaalt, met deelscores van 68/120 voor KIW en 54/120 voor GC, een totale score van 122/240 en wordt niet gunstig gerangschikt.

3.5. Verzoekster stelt een verzoek tot heroverweging in bij de interne beroepsinstantie.

Op 25 augustus 2026 beslist de interne beroepsinstantie van het toelatingsexamen arts, verzoekster gehoord, om het beroep van verzoekster ontvankelijk, doch ongegrond te verklaren. De motivering luidt:

“Middel 1

U stelt dat uw cliënte getroffen werd door een migraine tijdens het namiddagdeelte van het onderdeel Generieke Competenties (GC), wat haar concentratie- en focusvermogen aantastte. U stelt dat er een schending van artikel 51 § 3 van het Werkings- en Examenreglement 2026 (WER) plaatsvond de examencommissie de bijzondere omstandigheden, nl. de migraine-aanval, van de cliënte niet erkende als een bijzondere omstandigheid om het resultaat ervan aan te passen. U vraagt om de gezondheidstoestand te erkennen als ‘technische of andere problemen’ en bijgevolg om een compensatie volgens datzelfde artikel.

De Interne Beroepsinstantie merkt allereerst op dat volgens de getuigenis van de arts die wordt aangeleverd de problematiek van migraine een blijkbaar gekend, frequent voorkomend probleem zou zijn bij uw cliënte. Zij herinnert eraan dat in voorkomend geval er de mogelijkheid was geweest om op voorhand bepaalde ondersteunende maatregelen aan te vragen, waardoor remediëring achteraf minder aan de orde was geweest. Uw cliënte heeft dit niet gedaan, waardoor het examen effectief moest afgelegd worden zonder dat ter zitting nog bijkomende ondersteunende maatregelen konden of mochten toegekend worden. De Interne Beroepsinstantie kan niet anders dan vaststellen dat het examen dan ook is afgenomen onder de vooraf bepaalde en correcte vorm.

Ten tweede strekt artikel 51, § 3 van het WER ertoe ernstige inconvenianten in de organisatie van het examen te remediëren. Met ‘technische of andere problemen’ was en is het niet de bedoeling om individuele medische problematieken van deelnemers te adresseren. De ‘andere’ slaat op andere organisatorische aspecten die niet louter technisch van aard te benoemen zijn. Indien de examencommissie ook individuele medische problemen van deelnemers onder deze noemer zou moeten behandelen, kan zij onmogelijk een gelijke behandeling van deelnemers garanderen. Ziek zijn tijdens het toelatingsexamen kan geen aanleiding geven tot een individuele compensatie, temeer andere deelnemers dit argument in meerdere of mindere mate ook zouden kunnen laten gelden voor hun deelname. Een uitbreidende interpretatie van het begrip ‘andere’ strijdt bijgevolg met de rest van de bepaling van art. 51 § 3.

Daarenboven toont u niet aan dat de door u aangehaalde medische toestand er rechtstreeks toe geleid heeft dat u niet in staat was om de definitieve antwoordkolom in te vullen. Daar waar u stelt dat de hoofdpijn geleidelijk aan toenam, is moeilijk in te zien dat dit er enkel zou toe leiden dat u niet in staat was definitieve antwoorden van het onderdeel EMCO over te nemen.

De Interne Beroepsinstantie beslist bijgevolg dat de verergende migraine niet kan gezien worden als een plots opgedoken feit dat moet erkend worden in de zin van art. 51 § 3 als een bijzondere omstandigheid om een

examenresultaat aan te passen. De examencommissie miskende in deze dan ook niet de haar in art. 51 § 3 van het WER toegewezen bevoegdheid.

De compensatie die u vraagt baseert zich op een individuele omstandigheid en betreft in se dus een verzoek tot individuele deliberatie.

Artikel 21 van het werkings- en examenreglement 2026 (WER) stelt het volgende:

‘Het is op geen enkele manier mogelijk om een vrijstelling te verkrijgen voor het toelatingsexamen of een deel van het toelatingsexamen, ook niet op basis van een reeds gevolgde opleiding, specifieke werkervaring of resultaten van een vorige deelname aan het toelatingsexamen.’

De Interne Beroepsinstantie heeft volgens de Codex Hoger Onderwijs, net zoals de Examencommissie, de bevoegdheid om individuele resultaten op examenvragen en bijgevolg het totale examenresultaat aan te passen, wanneer er gegronde redenen zijn te twifelen aan de voldoende betrouwbaarheid van een examenvraag of de correcte beoordeling van een antwoord. Een gunstig resultaat op dit vergelijkend toelatingsexamen houdt verder in dat de deelnemer ten minste de helft van de punten behaalt op ieder onderdeel én vervolgens bij de hoogst behaalde scores wordt gerangschikt (art. II. 187 § 3 Codex Hoger Onderwijs).

De Interne Beroepsinstantie kan en wil niet afwijken van het principe dat, na eventuele correctie van een deelresultaat, de basisregel – zoals vastgelegd in het wettelijk kader en door elke deelnemer aanvaard bij inschrijving – blijft dat men moet slagen voor elk van de beide examengedeelten apart. De Interne Beroepsinstantie ziet geen reden om individuele resultaten van u aan te passen, voor zover dit al door u zou gevraagd zijn, en kan dus niet anders dan vaststellen dat u niet op beide examengedeelten geslaagd bent. Zij moet de beslissing van de Examencommissie bijgevolg handhaven.

Het eerste middel is ongegrond.

Middel 2

U stelt dat het niet in rekening brengen van de kladantwoorden van uw cliënte een schending is van het redelijkheidsbeginsel gezien de bijzondere omstandigheden van de migraine-aanval;

De Interne Beroepsinstantie herinnert eraan dat, volgens artikel 36 van het Werkings- en Examenreglement 2026 (WER), enkel de door de deelnemer correct ingevulde antwoorden meetellen om het resultaat te bepalen. De kladantwoorden uit de tweede kolom en notities uit de werkboeken en informatiebundels kunnen niet in rekening worden gebracht voor de bepaling van de resultaten. Het WER haalt expliciet aan dat hier geen uitzonderingen op kunnen worden toegestaan.

De Interne Beroepsinstantie moet vaststellen dat de examentijd voor alle deelnemers gelijk is. Zoals in het vorig middel uiteengezet kan de aangehaalde individuele omstandigheid ook geen argument vormen voor een individuele compensatie. Bij deelnemers op het toelatingsexamen kunstmatig de tijd rekken door rekening te houden met bijvoorbeeld hun ontwerpantwoorden op kladdocumenten creëert bijgevolg een nieuwe ongelijkheid ten nadele van deelnemers die wel degelijk tijdig de door hen relevant geachte antwoorden op de finale antwoorddocumenten hebben overgebracht.

Daarnaast waren de regels rond het overbrengen van de definitieve antwoorden van kladdocumenten op het definitieve antwoordformulier op meerdere wijzen duidelijk kenbaar gemaakt, zowel op voorhand (het werkingsreglement, de website, de infomails) als op de examendag zelf (schermen, afgeprinte instructies op tafel van de deelnemers, mondeling afgeroepen instructies, op het antwoordblad zelf). Ook de tijdsaanduidingen waren ten allen tijden duidelijk zichtbaar. Het behoorde bijgevolg aan elke deelnemer om zelf het nodige time management in acht te nemen om tijdig de door hem als finaal geachte antwoorden over te brengen op de definitieve antwoorddocumenten. De Interne Beroepsinstantie kan hierop geen afwijking toestaan.

Ten derde en ten overvloede moet de Beroepsinstantie ook nog meegeven dat de kladdocumenten niet noodzakelijkerwijze de antwoorden weergeven die een deelnemer finaliter op het antwoorddocument wenste in te vullen omdat die tot aan het moment van de overdracht op het definitieve antwoorddocument kan twijfelen en/of van mening kan veranderen. De Interne Beroepsinstantie kan ook om die reden geen rekening houden met documenten die niet noodzakelijkerwijze de finale mening van een deelnemer en dus zijn/haar kennisniveau weergeven.

Dit is niet onredelijk in het perspectief dat ook andere deelnemers om allerlei andere motieven hun onachtzaamheid zouden kunnen inroepen om alsnog te slagen of gunstig gerangschikt te worden ten nadele van deelnemers die wel alle formaliteiten respecteerden. Zoals in het vorig middel uiteengezet kan de individuele omstandigheid geen aanleiding geven tot een individuele compensatie.

Het tweede middel is ongegrond.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, § 1, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring en indien minstens één ernstig middel wordt aangevoerd waarvan het onderzoek zich leent voor een versnelde behandeling en waarmee de nietigverklaring van de bestreden beslissing *prima facie* kan worden verantwoord. Overeenkomstig paragraaf 5 van datzelfde artikel wordt de zaak behandeld bij uiterst dringende noodzakelijkheid en derhalve binnen een termijn van vijftien dagen of minder, wanneer zulks in het opschrift wordt vermeld.

V. Spoedeisendheid bij uiterst dringende noodzakelijkheid

5. De verwerende partij betwist terecht niet de uiterst dringende noodzakelijkheid die door verzoekster wordt ingeroepen.

Deze schorsingsvoorwaarde is vervuld.

VI. Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

6. In een eerste middel beroept verzoekster zich op een schending van artikel 51, § 3, WER, gelezen in samenhang met artikel 36 WER, het gelijkheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel.

Zij zet dit middel als volgt uiteen:

“Artikel 51, § 3, WER verleent een correctiebevoegdheid ten aanzien van ‘een deelnemer of van een bepaalde groep van deelnemers’ die ‘ernstige technische of andere problemen’ hebben ondervonden die ‘niet tijdens het toelatingsexamen konden worden geremedieerd of gecompenseerd’ en die ‘redelijkerwijze impact hebben gehad op het examenresultaat’.

1.1. Het individuele en niet tot organisatorische oorzaken beperkte karakter. De bestreden beslissing oordeelt dat ‘de ‘andere’ slaat op andere organisatorische aspecten die niet louter technisch van aard te benoemen zijn’, en dat individuele medische problematieken niet onder de bepaling vallen. Daarmee voegt zij twee voorwaarden toe die de tekst niet bevat.

Vooreerst voorziet de bepaling uitdrukkelijk in een aanpassing voor ‘een deelnemer’, en dus voor een louter individuele situatie; de beperking tot collectieve situaties vindt geen steun in de tekst.

Vervolgens beperken de woorden ‘technische of andere problemen’ zich niet tot organisatorische oorzaken: zij omvatten elk ernstig probleem dat niet louter technisch is. Een acute migraine die de fysieke afwerking van het examen bemoeilijkt, is zulk een ‘ander probleem’.

Door aan artikel 51, § 3, de niet-geschreven voorwaarden ‘collectief’ en ‘organisatorisch’ toe te voegen, schendt de beslissing die bepaling.

1.2. De voorwaarde van niet-remedieerbaarheid tijdens het examen is vervuld.

Artikel 51, § 3, viseert problemen die niet tijdens het toelatingsexamen konden worden geremedieerd of gecompenseerd. Dat is hier het geval. De aanval was acuut en onvoorzien en kon niet ter plaatse worden verholpen. De enige ondersteunende maatregel die het reglement voor hoofdpijnlachten voorziet – het gebruik van een passieve, geluidsdempende hoofdtelefoon – (Stuk 6) kon de aanval noch voorkomen noch verhelpen, en verzoekster beschikte hoe dan ook reeds over de door de organisatie verstrekte oordoppen, die zij ook gebruikte. (stuk 3)

Het verwijt van de beslissing dat verzoekster ‘vooraf ondersteunende maatregelen had kunnen aanvragen’, mist dan ook doel: geen enkele vooraf aan te vragen maatregel had de acute aanval kunnen ondervangen. Aan de voorwaarde van niet-remedieerbaarheid tijdens het examen is bijgevolg voldaan. Tevens blijkt uit de stukken die ter inzage werden voorgelegd dat [verzoekster] niet kon weten of er eventueel een medische hulppost aanwezig was.

1.3. Miskenning van het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel.

In datzelfde examen heeft de examencommissie wél toepassing gemaakt van haar correctiebevoegdheid wegens een onvoorziene omstandigheid: wegens een onduidelijkheid over de rekenmachines werden de vragen VAA16 en VAA21 voor alle deelnemers geneutraliseerd.

De beslissing aanvaardt dus dat een onvoorziene omstandigheid die het examenverloop verstoort, tot herstel leidt – zij het bij een organisatorische oorzaak. Door een medische overmacht met een vergelijkbaar effect – de bemoeilijking van de administratieve afwerking – van datzelfde herstel uit te sluiten, maakt de beslissing een onderscheid dat niet redelijk verantwoord is: gelijkaardige situaties (onvoorziene omstandigheden met impact op het resultaat) worden ongelijk behandeld naargelang de oorzaak organisatorisch dan wel medisch is. Dat is onverenigbaar met het gelijkheidsbeginsel.

1.4. De verhouding tot artikel 36 WER (lex specialis).

De beslissing steunt tevens op artikel 36 WER (enkel ingekleurde bolletjes tellen; ‘geen uitzonderingen’). Die algemene regel beheerst evenwel de reguliere verwerking van de resultaten.

Artikel 51, § 3, voorziet daarnaast in een bijzondere correctiebevoegdheid voor uitzonderlijke situaties waarin ernstige problemen het normale examenverloop hebben verstoord.

Als bijzondere regeling (lex specialis derogat legi generali) kan artikel 51, § 3, niet worden uitgesloten door de algemene regel van artikel 36; beide bepalingen moeten systematisch samen worden gelezen.

Door artikel 36 als een absolute grendel te hanteren, ontnemt de beslissing aan artikel 51, § 3, elk nuttig effect.

1.5. Verkeerde toepassing van artikel 21 WER.

De beslissing herkwalificeert het verzoek ten slotte als ‘een verzoek tot individuele deliberatie’ en verwijst naar het verbod op vrijstellingen van artikel 21 WER. Die kwalificatie is onjuist. Verzoekster vraagt geen vrijstelling – zij legde het onderdeel EMCO volledig af – en evenmin een gunst of een milde beoordeling.

Zij vraagt de toepassing van de in artikel 51, § 3, voorziene correctiebevoegdheid op de door haar op het officiële formulier genoteerde antwoorden. Artikel 21, dat vrijstellingen op grond van vooropleiding,

werkervaring of een vorige deelname viseert, is te dezen niet pertinent. Door haar beslissing mede te steunen op een niet-toepasselijke bepaling, schendt zij artikel 21 WER en de motiveringsplicht.”

Beoordeling

7. De paragrafen 1 tot en met 3 van artikel 36 WER luiden als volgt:

“§ 1 De deelnemers duiden de volgens hen correcte antwoorden aan op hun antwoordblad. Het antwoordblad van de toelatingsexamens bestaat uit drie kolommen per vraag. In de eerste kolom staat het nummer van de vraag. In de tweede kolom is er ruimte om een kladantwoord neer te schrijven. In de derde kolom staan vier bolletjes, die staan voor de vier antwoordmogelijkheden per vraag. De deelnemers kleuren het juist geachte bolletje in. Het ingekleurde bolletje is het definitieve antwoord.

§ 2 Enkel de antwoorden die worden ingekleurd in de bolletjes in de derde kolom, tellen mee om het resultaat van de deelnemer te bepalen. De kladantwoorden uit de tweede kolom worden niet in rekening gebracht. Hierop worden geen uitzonderingen gemaakt.

§ 3 Deelnemers die een antwoord op hun antwoordblad wensen te wijzigen, kunnen gebruik maken van een witte correctiesticker. Iedere deelnemer krijgt een aantal correctiestickers, en het is steeds mogelijk om bijkomende stickers te vragen aan de toezichters. De correctiesticker moet volledig over het betreffende bolletje vastgekleefd worden, zodat dat niet meer zichtbaar is. De deelnemer is zelf verantwoordelijk voor het goed vastkleven van de correctiesticker.”

Deze voorschriften zijn duidelijk: enkel de antwoorden die worden ingekleurd in de bolletjes in de derde kolom zijn geldig en de kladantwoorden uit de tweede kolom worden – zonder uitzondering – niet in rekening gebracht.

8. Verzoeksters betoog dat zij de mondelinge mededelingen bij aanvang van het toelatingsexamen niet heeft gehoord – wat zij in het kader van het tweede en het derde middel aanvoert – doet *prima facie* geen afbreuk aan de vaststelling dat zij hoe dan ook geacht moet worden van de praktische voorschriften inzake het examenverloop op de hoogte te zijn.

Artikel 17, § 4, WER luidt immers:

“Door zich in te schrijven voor het toelatingsexamen verklaart de deelnemer kennis te hebben genomen van dit werkings- en examenreglement.”

9. Verzoekster voert aan dat de interne beroepsinstantie ten onrechte geen toepassing heeft gemaakt van artikel 51, § 3, WER om op grond van die bepaling – die verzoekster een *lex specialis* noemt – het examenresultaat aan te passen.

Deze bepaling luidt als volgt:

“Artikel 51 – Aanpassing van examenresultaten
[...]

§ 3 De examencommissie kan op een beraadslagingsvergadering beslissen tot aanpassing van het examenresultaat van een deelnemer of van een bepaalde groep van deelnemers. De examencommissie kan hiertoe overgaan, indien zij van oordeel is dat de betrokken deelnemer(s) ernstige technische of andere problemen ondervond(en) die niet tijdens het toelatingsexamen konden worden geremedieerd of gecompenseerd en die redelijkerwijze impact hebben gehad op het examenresultaat van de betrokken deelnemer(s). In dergelijk geval kan de examencommissie het examenresultaat voor de betrokken deelnemer(s) op gemotiveerde wijze aanpassen, rekening houdend met de gelijkheid tussen de deelnemers en de doelstelling van het toelatingsexamen.”

Het standpunt van verzoekster kan *prima facie* niet worden bijgevalen.

10. In de huidige stand van de procedure is de Raad van State van oordeel dat artikel 51, § 3, WER géén *lex specialis* is ten aanzien van artikel 36 WER en dat de eerst vermelde bepaling enkel ziet op de aanpassing van het algemeen examenresultaat als zodanig, wat op het eerste gezicht is te onderscheiden van het wijzigen van de al dan niet gegeven antwoorden zoals verzoekster beoogt te verkrijgen.

Alsdan hoeft, zo lijkt, ook niet te worden onderzocht of het door verzoekster aangevoerde medisch probleem een “ander probleem” is in de zin van artikel 51, § 3, WER en evenmin of wat zich heeft voorgedaan niet tijdens het toelatingsexamen kon worden geremedieerd of gecompenseerd.

In dat opzicht is het middel niet ernstig.

11. Voor zover verzoekster betoogt dat het gelijkheidsbeginsel wordt geschonden, moet *prima facie* worden besloten dat het neutraliseren van een examenvraag omwille van – mogelijk aan de instructies van het bestuur te wijten – onduidelijkheid over de te gebruiken rekenmachines niet kan worden vergeleken met het bij één specifieke deelnemer wijzigen van antwoorden zoals ze zijn ingediend.

Ook in dat opzicht mist het middel ernst.

12. Tot slot betoogt verzoekster dat de interne beroepsinstantie het beroep ten onrechte “herkwalificeert” als een verzoek tot een individuele deliberatie, terwijl zij enkel om de toepassing van artikel 51, § 3, WER heeft verzocht.

Daar de interne beroepsinstantie, zoals hiervóór gezien, verzoeksters argumenten met betrekking tot artikel 51, § 3, WER in ogenschouw heeft genomen en heeft beantwoord, lijkt verzoekster zich met haar kritiek inzake de herkwalificatie te richten tot een overtollig motief van de bestreden beslissing.

In dat opzicht is het middel evenmin ernstig.

13. Het eerste middel is in zijn geheel niet ernstig.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

14. Verzoekster voert in een tweede middel de schending aan van de formelemotiveringsplicht, de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Verzoekster doet gelden wat volgt:

“2.1. Onjuiste feitelijke premisse (‘frequent voorkomend probleem’).

De beslissing steunt op de premisse dat migraine bij verzoekster een ‘blijkbaar gekend, frequent voorkomend probleem’ zou zijn.

Het medisch attest draagt die kwalificatie niet: het vermeldt enkel dat verzoekster ‘gekend (is) in onze praktijk met hoofdpijnlachten. Vaak door stress verergerend.’ Het woord ‘vaak’ heeft daarin betrekking op de omstandigheid dat de klachten door stress verergeren, niet op de frequentie van de aanvallen.

De beslissing leidt uit het attest dus een feit af dat het niet bevat, en bouwt daarop haar verwijt dat verzoekster vooraf maatregelen had kunnen aanvragen (zie reeds onderdeel 1.2). De materiële motiveringsplicht is aldus geschonden.

2.2. Gebrekkig onderzoek en ontoereikende motivering van de causaliteit.

De beslissing oordeelt dat verzoekster niet aantoonde dat de medische toestand er rechtstreeks toe heeft geleid dat zij de bolletjes niet invulde.

Artikel 51, § 3, vereist evenwel niet het strikte bewijs van een cognitief mechanisme, doch enkel dat het probleem ‘redelijkerwijze impact heeft gehad op het examenresultaat’ – een aannemelijkheidstoets.

Die aannemelijkheid volgt uit een samenhangend geheel van objectieve gegevens dat de beslissing niet in haar beoordeling heeft betrokken: (i) het attest bevestigt dat de klachten ‘van invloed (kunnen) zijn op haar cognitief functioneren en concentratie’; (ii) verzoekster verklaarde, blijkens het proces-verbaal, dat zij ‘door het gebruik van oordopjes en (haar) sterke focus’ de mondelinge mededeling over het inkleuren niet heeft gehoord (stuk 3); (iii) zij bracht haar hoofdpijn reeds op de examendag en op 4 juli 2026 ter sprake bij derden, ruim vóór de bekendmaking van de resultaten, zodat van een post factum geconstrueerde verklaring geen sprake is (stuk 2 – bijlage 7); en (iv) voor het wél verwerkte onderdeel VAARDIG stemmen kladkolom en bolletjes voor 100 % overeen (zie het derde middel), wat aantoonde dat ze bij beperkt cognitief functioneren de vragen zelfs niet heroverweegt. Door dit samenhangende geheel niet te onderzoeken, schendt de beslissing de zorgvuldigheids- en de materiële motiveringsplicht.

Door uitsluitend te oordelen dat het rechtstreekse causale verband niet is aangetoond, heeft de beroepsinstantie het bestaan van de medische problematiek niet ter discussie gesteld.

2.3. Onbeantwoord middel: de proportionaliteit.

Op de hoorzitting werd uitdrukkelijk aangevoerd dat een niet-toelating voor verzoekster onevenredig zware gevolgen heeft, met name ‘mogelijks een wachttijd van twee jaar’ bij Defensie (stuk 4,5). De bestreden beslissing – waarvan het proces-verbaal blijkens haar eigen bewoordingen integraal deel uitmaakt – gaat op dit middel op geen enkele wijze in. De verplichting om te antwoorden op de aangevoerde middelen (artikel 21, § 2, van het werkingsreglement van de interne beroepsinstantie) is aldus geschonden.

2.4. Miskenning van het uitdrukkelijk geformuleerde verzoek.

De beslissing overweegt dat zij geen reden ziet de resultaten aan te passen ‘voor zover dit al door u zou gevraagd zijn’. Verzoekster had die aanpassing nochtans uitdrukkelijk gevorderd: het beroepsschrift strekte er met zoveel woorden toe het examenresultaat, met toepassing van artikel 51, § 3, aan te passen met inachtneming van de op het formulier genoteerde EMCO-antwoorden, en verzoekster gunstig te rangschikken. Door te suggereren dat dit niet zou zijn gevraagd, berust de beslissing op een onjuiste lezing van het beroepsschrift en schendt zij de zorgvuldigheids- en de motiveringsplicht.”

Beoordeling

15. Bij de beoordeling van het eerste middel is in de huidige stand van de procedure overwogen dat uit artikel 36, §§ 1 en 2, WER volgt dat enkel de antwoorden die in de bolletjes in de derde kolom worden ingekleurd in aanmerking worden genomen om het resultaat van de deelnemer te bepalen en dat er geen uitzondering mogelijk is op de regel dat de kladantwoorden in de tweede kolom níét in rekening worden gebracht.

De interne beroepsinstantie beschikt wat dat betreft, zo lijkt, niet over enige discretionaire bevoegdheid.

16. Die vaststelling doet vooralsnog besluiten dat de beoordeling van de interne beroepsinstantie of (i) verzoeksters migraine al dan niet frequent voorkomt, (ii) de medische toestand in verband staat met het niet invullen van de antwoorden op het antwoordblad en (iii) de niet-toelating evenredig is met de gevolgen ervan voor verzoekster, zonder invloed is op de regelmatigheid van de beslissing in de mate dat zij is gegrond op artikel 36 WER.

De beweerde verkeerde lezing van het beroep door de interne beroepsinstantie zoals door verzoekster aangevoerd, doet *prima facie* niet anders besluiten.

17. Het tweede middel is niet ernstig.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

18. In een derde middel beroept verzoekster zich op een schending van het redelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en “het verbod van kennelijk onredelijk handelen”.

Verzoekster zet het middel uiteen als volgt:

“3.1. De feitelijk onjuiste premisse ‘klad ≠ definitieve wil’.

De beslissing overweegt, ten overvloede, dat ‘de kladdocumenten niet noodzakelijkerwijze de antwoorden weergeven die een deelnemer finaliter op het antwoorddocument wenste in te vullen’. Die premisse is in casu weerlegd. Vooreerst berust zij op een verwarring: de antwoorden van verzoekster stonden niet op een los kladblaadje of in een werkboek, maar in de kladkolom van het officiële, door de scanner verwerkte antwoordblad (stuk 2 – bijlage 3). Vervolgens blijkt uit datzelfde antwoordblad dat voor het onderdeel VAARDIG de in de kladkolom genoteerde antwoorden voor 100 % overeenstemmen met de ingekleurde bolletjes; dat levert het objectieve bewijs dat de kladkolom van verzoekster haar definitieve keuze weergaf.

Ten slotte is het volledig blanco laten van één afgebakend blok van vijftien vragen – anders dan het openlaten van enkele vragen, wat een bewuste giscorrectie-keuze kan zijn – manifest onvrijwillig. De tegengestelde premisse is dan ook kennelijk onredelijk.

3.2. Miskenning van het begrip overmacht (‘time management’).

De beslissing verwijt verzoekster dat het aan elke deelnemer toekwam het nodige time management in acht te nemen. Die maatstaf miskent dat verzoekster werd getroffen door een acute migraine met misselijkheid en wazig zicht. Van een deelnemer in die toestand kan redelijkerwijze geen normaal time management worden verwacht. De niet-overdracht was geen onachtzaamheid of slechte planning, maar een gevolg van de aanval, zoals ook blijkt uit het feit dat verzoekster de mondelinge herinnering niet heeft gehoord (stuk 3). Het onverkort toepassen van de gewone zorgvuldigheidsmaatstaf op een persoon in een toestand van overmacht is kennelijk onredelijk.

3.3. De vrees voor precedënten is kennelijk onredelijk.

De beslissing rechtvaardigt haar weigering met de overweging dat ook andere deelnemers hun onachtzaamheid zouden kunnen invoeren. Die vrees mist grondslag: de situatie van verzoekster is objectief en strikt afbakenbaar tot een uiterst beperkte populatie die cumulatief voldoet aan de voorwaarden dat (i) een volledig blok niet is ingekleurd, (ii) de antwoorden wél volledig in de kladkolom van het officiële antwoordblad staan, (iii) er 100 %

consistentie is tussen kladkolom en bolletjes voor het andere onderdeel, (iv) de betrokkene bij meerekening gunstig zou zijn gerangschikt, en (v) er een geobjectiveerde acute medische reden voorligt. Het aangevoerde risico op misbruik is dan ook feitelijk onbestaande.

3.4. Het argument van de gelijke examentijd.

De beslissing meent dat het meerekenen van de kladantwoorden de gelijke examentijd zou schenden en verzoekster kunstmatig zou bevoordelen. Ook dat is onredelijk. Het inkleuren van vijftien bolletjes vergt in normale omstandigheden minder dan één minuut, hetzij minder dan 1,1 % van de examentijd van het namiddaggedeelte, zodat van enig concurrentieel voordeel geen sprake is. Verzoekster heeft door de reeds vermelde onduidelijkheid over de rekenmachines feitelijk zelfs minder effectieve tijd gehad, doordat zij bepaalde berekeningen manueel diende uit te voeren; de premisse dat zij ‘meer tijd’ zou hebben gehad, is dus feitelijk onjuist.

3.5. Kennelijke wanverhouding.

Het gevolg van de bestreden beslissing – 0 op 45 in plaats van 33 op 45, met verlies van de rangschikking, van een academiejaar en, gelet op artikel 8, 5°, van de wet van 28 februari 2007, van twee loopbaanjaren bij Defensie, wat neerkomt op een inkomstenverlies van minimaal 41796 € (stuk 7) – staat in een kennelijke wanverhouding tot de aard van de tekortkoming, namelijk het niet-voltoeien van een administratieve handeling van minder dan één minuut, terwijl de kennis en de bekwaamheid van verzoekster op het officiële formulier zwart-op-wit vaststaan. Door die wanverhouding niet in haar afweging te betrekken, schendt de bestreden beslissing het redelijkheids- en het evenredigheidsbeginsel.”

Beoordeling

19. In de huidige stand van de procedure oordeelt de Raad van State ook met betrekking tot het derde middel dat de door de examencommissie vastgelegde voorschriften van artikel 36 WER duidelijk zijn, dat zij geen uitzonderingen toestaan en dat de interne beroepsinstantie ertoe is gehouden de bepalingen van het WER toe te passen.

Verzoekster voert niet de onwettigheid van het WER zelf aan.

De wél door verzoekster ingeroepen beginselen van behoorlijk bestuur kunnen niet *contra legem* werken.

20.1. Verzoekster stelt tot slot dat zij overmacht heeft ingeroepen en dat de interne beroepsinstantie in haar beoordeling dat begrip heeft miskend.

20.2. De Raad van State moet op het eerste gezicht vaststellen dat verzoekster in haar intern beroep de term ‘overmacht’ nergens vermeldt en dat de bestreden beslissing zulks evenmin doet. Het mag worden aangestipt dat verzoekster de Raad vraagt om uitspraak te doen bij uiterst dringende noodzakelijkheid – een uitzonderlijke procedure waarin de mogelijkheden tot onderzoek van de zaak tot een strikt minimum zijn beperkt – en dat verzoekster wordt bijgestaan door een raadsman; het staat in die omstandigheden niet aan de Raad om de middelen van een verzoekende partij te interpreteren of te hertalen teneinde te achterhalen of een bepaalde rechtsfiguur al dan niet impliciet ter sprake is gebracht.

20.3. Overigens – voor zover de Raad toch tot een onderzoek naar de toepassing van overmacht kan worden gebracht – herleidt verzoekster *prima facie* de overwegingen van de interne beroepsinstantie met betrekking tot de aangevoerde medische toestand ten onrechte tot wat de interne beroepsinstantie in de bespreking van ‘middel 2’ overweegt met betrekking tot de examentijd en het timemanagement.

Verzoekster beroept zich doorheen haar intern beroep op eenzelfde feitelijke omstandigheid, namelijk dat zij werd getroffen door een migraineaanval en dat zulks als een “ander probleem” in de zin van artikel 51, § 3, WER moet worden beschouwd. Daarop, zo lijkt, heeft de interne beroepsinstantie onder het kopje ‘middel 1’ eveneens geantwoord dat verzoekster voorafgaand aan het toelatingsexamen op de hoogte was van haar medische toestand (migraineaanvallen), dat verzoekster heeft nagelaten om op grond daarvan ondersteunende maatregelen te vragen en dat niet wordt aangenomen dat er een rechtstreeks oorzakelijk verband bestaat tussen deze medische toestand en de wijze waarop de definitieve antwoordkolom werd ingevuld.

De Raad van State is in de huidige stand van de procedure niet ervan overtuigd dat de interne beroepsinstantie daardoor het begrip ‘overmacht’ heeft miskend.

21. Ook het derde middel is niet ernstig.

VII. Conclusie

22. Er is derhalve niet voldaan aan één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 1, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, die cumulatief vervuld moeten zijn opdat een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid zou kunnen worden ingewilligd.

VIII. Voorlopige maatregel

Verzoek

23. In het beschikkend gedeelte van het verzoekschrift vraagt verzoekster:

“bij wijze van voorlopige maatregel de verwerende partij te bevelen om binnen 8 dagen, en uiterlijk vóór 21 september 2026, opnieuw over het intern beroep van verzoekster te beslissen met inachtneming van het te wijzen arrest en dit te communiceren aan verzoekers.”

Beoordeling

24. Aangezien hiervóór is vastgesteld dat de cumulatieve voorwaarden voor het uitspreken van een schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid niet zijn voldaan, moet de vraag tot het opleggen van een voorlopige maatregel, waarvoor dezelfde grondvoorwaarden gelden, eveneens worden verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt de vordering.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op een rolrecht van 200 euro, een bijdrage van 26 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoekende partij niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken op veertien september tweeduizend zesentwintig, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Jim Deridder